

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Pojetí transcendentna v díle Šihábbudína Jahjá Suhrawardího

Autor práce: Václav Kučera

Studijní program: Filosofie a religionistika

Posudek vypracoval: Mgr. Jiří Stránský, Ph.D.

Místo a datum: Kamenný Újezd, 13. 5. 2021

Posuzovaná bakalářská práce Václava Kučery nese název „Pojetí transcendentna v díle Šihábbudína Jahjá Suhrawardího“ a je rozdělena do čtyř kapitol, které se postupně zabývají historicko-kulturním kontextem, životem, dílem a konečně samotnou filosofií Šihábbudína Jahjá Suhrawardího. Jak sám autor píše (s. 2), těžištěm celé práce je čtvrtá kapitola, čemuž odpovídá i její mnohonásobně větší rozsah v porovnání s prvními třemi kapitolami. To je sice na jednu stranu vzhledem k jejímu tematickému zaměření zcela pochopitelné, na stranu druhou se však nabízí otázka, zda je tato struktura vhodně zvolena a jestli by nebylo lepší buď první tři kapitoly sloučit do jakéhosi stručného úvodního pojednání, anebo naopak některé z motivů podrobněji rozpracovat. Osobně se domnívám, že vzhledem k okrajovosti zvoleného tématu (viz s. 2 a 27) by rozhodně bylo přínosné více rozpracovat především část zabývající se historicko-kulturním (a ve skutečnosti také intelektuálním) kontextem, do něhož Suhrawardí vstupuje, a různými vlivy, jimiž se nechává inspirovat.

Po formální i jazykové stránce je práce povětšinou na velmi dobré úrovni, nicméně nikoli bezchybná. Pravopisné chyby či překlepy se vyskytují zcela ojediněle, častější jsou však chyby v interpunkci. Zcela jednotný není také způsob odkazování na použitou literaturu. Ve většině případů autor odkazuje stylem „dílo, strana“, někdy však volí způsob „autor (rok vydání)“ (viz např. pozn. 5 a 6). V některých případech se mi také zdá, že autor neodkazuje dostatečně, neboť v práci lze nalézt odstavce či delší části textu, kdy autor evidentně referuje Suhrawardího nauku, ale není v nich jediný odkaz. Jindy zase není zřejmé, zda se daný odkaz vztahuje pouze k dané větě nebo k celému předcházejícímu textu odstavce. U elektronických zdrojů není uveden datum, kdy z nich bylo citováno.

Podíváme-li se na obsahovou stránku práce na obecné rovině, je třeba ocenit především samotnou volbu tématu, které je okrajové i v celosvětovém měřítku, tím spíše pak v českém prostředí. Zpracování takto „neznámého“ tématu vyžaduje od autora jednak práci až na výjimky téměř výhradně s cizojazyčnými zdroji a jednak překonání obtíží spojených s dostupností primární literatury (viz s. 2). Na úrovni bakalářské práce obě tyto skutečnosti představují jasný „nadstandard“. Co se týče obsahové stránky práce konkrétněji, mám několik otázek, z nichž některé mohou být probrány v rámci obhajoby:

- 1) Na s. 11 hovoříte o „distinkci světla akcidentálního [nebo „tělesného“ – s. 14] a netělesného“, zatímco na s. 12 píšete, že „jednotlivá světa se liší, ne však ve své druhovosti, ale pouze na škále dokonalosti a nedostatkivosti.“ Existuje tedy mezi světly nějaký zásadní „kvalitativní“ rozdíl (akcidentální/tělesná vs. netělesná), anebo je to celé spojitá škála?
- 2) Na s. 13 píšete, že „[...] stejnou měrou, jako není Světlo světél plurální, není ani singulární, ale transcendentní celé této distinkci, stejně jako všem ostatním a všemu ostatnímu.“ Dalo by se tedy říci, že Suhrawardí stojí na pozici jakési obdoby „negativní theologie“, nebo lze o Světlu světél vypovědět i něco pozitivního? Lze o něm vůbec říct, že je jedno (viz výše s. 13)? Co by pak znamenalo, že „je jedno“, ale „není singulární“?
- 3) Na s. 16 píšete, že svým pojetím emanace „Suhrawardí obešel potíže, které sužovaly Novoplatoniky.“ Mohl byste lépe vysvětlit, jaké potíže podle Vás novoplatoniky sužovaly, jak konkrétně je Suhrawardí obešel a, obecněji, jaký je podle Vás rozdíl mezi Suhrawardího a novoplatónským pojetím emanace?
- 4) Mohl byste lépe vysvětlit, jak podle Suhrawardího vzniká mnohost, platí-li obecný princip, že „z jednoty nemůže vzejít mnohost, ale opět pouze jednota“ (s. 15)? Není tento princip ve skutečnosti popřen a není tomu nakonec tak, že z jednoty v jistém smyslu přece jen vzniká mnohost (byť nepřímou skrze princip „stínění“ – viz s. 16)?
- 5) Na s. 17 píšete, že podle Suhrawardího „vše, co bylo stvořeno, nejprve nebylo a až poté nastalo“ a že „Světlo světél existuje o dimenzi hlouběji v porovnání ke všemu stvořenému“. Z toho, jak se mi zdá, vyplývá, že kromě Světla světél je vše ostatní stvořeno, a že tudíž musela být nějaká doba, kdy vyjma Světla světél nic jiného neexistovalo. Tomu se však podle mého názoru odporuje tvrzení: „Podstatou světla je totiž emanovat a být aktivní.“ (s. 18). Pokud je podstatou světla emanovat, nemohla být doba, kdy neemanovalo a kdy tedy kromě Světla světél nic neexistovalo. Můžete tento rozpor vysvětlit?
- 6) S ohledem na kruhový pohyb uvádíte na s. 19, že „přináleží všemu věčnému“, a na s. 20, že je „přirozený času, nebo netělesným světlům“. Znamená to tedy, že kromě Světla světél jsou i jiná netělesná světla věčná, nebo že kruhový pohyb přináleží i stvořeným netělesným světlům? Můžeme vůbec o Světlu světél říci, že vykonává kruhový pohyb (srv. výše ot. 2)?
- 7) Domníváte se, že pasáž 36b-38e z Platónova *Tímaia* skutečně popisuje primárně „tvorbu těla světa“ (s. 22 a pozn. 99)? Mohl byste podrobněji porovnat Suhrawardího a Platónovu kosmologii?

Celkově vzato práci Václava Kučery pokládám za zdařilou, v každém případě ji **doporučuji k obhajobě** a navrhuji hodnocení **VÝBORNĚ MINUS**.